

най-мощното, най-голямото, най-великото племе на света. Но две добрини нѣмаше никога на едно мѣсто.

Докато Кракра и Николица се биеха за животъ и смъртъ съ византийцитѣ, останалитѣ боляри угодно подчиняваха силата си на примамливитѣ обещания на Българоубиеца. Наивни безумци! Обещанията бѣха примамливи само докато ромейски кракъ не бѣ стѣпилъ въ всички недостѣпни български крепости. Следъ това бѣ започналъ черниятъ ужасъ на робството... А сами боляритѣ, въ мраченъ заговоръ, бѣха убили последния си царъ — дръзновения Иванъ Владиславъ.

А ето и сега... Първитѣ трима Асѣновци — и тѣ. И тримата бѣха паднали отъ рѣка на вътрешенъ врагъ...

Витлеемъ се прекръсти, издигна очи нагоре въ нѣма молитва за упокоение душата на тримата велики царе. Когато сведе очи, забеляза острия, насмѣшливъ погледъ на съвършения братъ Стефанъ.

— Защо вие отричате кръста, защо не го смѣтате за свой най-свещенъ знакъ? — попита послушникътъ, съ сдържано негодувание. — Нали сте християни?

— Господи помилуй — пошѣпна дѣдецътъ — та тъкмо вашиятъ кръстъ е знакъ за робство и позоръ... Вашитѣ икони сѣ идолопоклонство, вашитѣ златни мозаики, вашитѣ епископски кѣрони и престоли сѣ безмислени и излишни, вашитѣ мраморни църкви сѣ само купъ камъни, въ които напразно призоваватъ Бога... Не би ли било по-добре да употребите всички тия скѣпи камъни, мраморитѣ, златото изъ вашитѣ църкви за да облѣчете беднитѣ? За какво имъ сѣ на епископитѣ димнина и кумеркъ? Тѣ не могатъ ли да живѣятъ въ трудъ и бедность като Исуса Христа? Единъ мъдъръ простъ християнинъ е поцененъ отъ нѣкой вашъ неукъ владика...

Витлеемъ пламна. Скочи. Обиколи два-три пѣти стаята. Следъ това спрѣ предъ дѣдеца, подпрѣ се съ две рѣце на масата, доближи лице къмъ него. Очитѣ му блѣсчукаха.

— Кръстътъ е знакъ, съ който нашиятъ Спасителъ ни избави... — отвърна развълнувано монахътъ — той е